

Politiets sikkerhetstjeneste utarbeider hvert år en trusselvurdering med beskrivelse av forventet utvikling innenfor PSTs ansvarsområder. Trusselvurderingen som er gradert, bygger på ulike kilder, inkludert PSTs operative virksomhet, vurderinger fra samarbeidende tjenester og bidrag fra øvrige faginstitusjoner. Fokus for trusselvurderingen er Norge og norske sikkerhetsinteresser, og tidsperspektivet er ett år frem i tid.

Denne rapporten er et ugradert sammendrag av PSTs trusselvurdering for 2007.

UGRADERT TRUSSELVURDERING 2007

Det foreligger i dag ingen direkte trussel mot rikets sikkerhet. Det norske samfunnet utsettes imidlertid for flere potensielle trusler som vil kunne bidra til å svekke norsk sikkerhet og skade nasjonale interesser hvis de ikke motvirkes. Dette gjelder især trusler fra personer og grupper motivert av ekstrem islamistisk ideologi. Disse representerer en vedvarende trussel mot europeisk sikkerhet. Det vil derfor være en sentral oppgave for PST i 2007 å forebygge terroraksjoner nasjonalt, samt bistå andre lands sikkerhetstjenester i terrorbekjempelse. Norge er i tillegg utsatt for uønsket etterretningsvirksomhet fra flere stater. Fremmede stater bruker i stor grad egne etterretnings- og sikkerhetstjenester for å understøtte sine nasjonale interesser.

Politisk motivert vold - terrorisme

Politisk motivert vold i form av ekstrem islamistisk terrorisme er grenseoverskridende, og alle land kan bli rammet. Den potensielle trusselen mot Norge må derfor sees i et internasjonalt perspektiv. Minst to store terroraksjoner er blitt avverget i Europa i 2006, men det finnes personer og grupper i europeiske land som ønsker å gjennomføre nye aksjoner.

Det er i hovedsak to forhold knyttet til terrortrusselen som PST vil fokusere på i 2007: Terrorrelatert støttevirksomhet og radikaliserings¹. Terrorrelatert støttevirksomhet er den dominerende virksomheten blant personer med tilknytning til ekstreme islamistiske miljøer i Norge. Støttevirksomheten omfatter blant annet finansiering og identitetsforfalskning. Mye av støttevirksomheten utføres til fordel for utenlandske terrororganisasjoner som kun har et

¹ Med radikaliserings mener PST en prosess der en person i økende grad aksepterer bruk av vold for å nå politiske mål. Radikaliserings kan finne sted innenfor enhver politisk retning og er ikke unikt for islamismen.

nasjonalt fokus for sin virksomhet. Disse organisasjonene utgjør som regel ingen direkte trussel mot norske mål.

Dagens terrortrussel i Europa utgjøres først og fremst av personer med fast opphold i Europa og som er blitt radikaliserte mens de har bodd her. De aller fleste i Norge, som kan knyttes til ekstrem islamistisk virksomhet, ble radikalisert før de kom til landet. Det foreligger i dag ingen indikasjoner på at radikalisering av personer bosatt i Norge representerer en vesentlig faktor for det norske trusselbildet. Samtidig kan radikaliseringsprosessen foregå svært raskt. Grupper som i dag er ukjente eller vurdert som ufarlige, kan i løpet av kort tid anskaffe seg trusselrelevant kapasitet. I tillegg kan også enkeltpersoner på egen hånd planlegge og iverksette alvorlige handlinger motivert av ekstrem islamistisk ideologi eller terrorpropaganda, uten at de nødvendigvis er knyttet til en gruppe eller et miljø. Utviklingen tilsier at PST og andre norske myndigheter må arbeide bredt forebyggende for å hindre at personer radikaliseres av ekstrem islamistisk ideologi og at personer som allerede har en slik ideologisk overbevisning, får anledning til å etablere selvstendige operative grupper i Norge.

Politisk motivert vold – nasjonal ekstremisme²

Det nasjonale ekstreme miljøet i Norge inkluderer både ekstreme høyreorienterte og ekstreme venstreorienterte aktører. Ingen av disse utgjør i dag en reell trussel mot vitale nasjonale interesser. Disse gruppernes bruk av vold bidrar imidlertid til å skape frykt og utrygghet og kan i ytterste konsekvens representere en trussel mot det norske samfunnet.

Det har det siste året vært en rekke tilfeller av rasistisk motivert vold som kan tilskrives enkeltpersoner med tilknytning til den voldelige høyresiden. Miljøet som sådan fremstår likevel som uorganisert og med redusert medlemstall. Også det voldelige autonome miljøet har stått bak færre voldsepisoder enn tidligere, og miljøet representerer en lavere trussel enn på mange år. Kampen mot terror og islamistiske terrorhandlinger synes imidlertid å ha en polariserende effekt på miljøene og kan i særskilte tilfeller styrke rekrutteringen til og samholdet i de nasjonale ekstremistmiljøene.

² Ekstrem blir i PST brukt som betegnelse på personer som støtter, oppfordrer til og legitimerer bruk av vold eller som selv utøver vold eller sabotasje som et politisk virkemiddel. Ekstrem henspiller derfor på metode og virkemidler og ikke på enkeltpersoners holdninger.

Ulovlig etterretningsvirksomhet

Flere staters etterretningstjenester innhenter informasjon om ulike forhold i Norge på en måte som kan være i strid med norsk og internasjonal lovgivning. Aktivitetsnivået må anses som høyt. Omfanget av virksomheten og tjenestenes interesseområder endrer seg lite fra år til år. Etterretningsvirksomheten er rettet mot både statlige og private aktører involvert i politiske beslutningsprosesser, og aktører som behandler spørsmål relatert til blant annet norsk økonomi-, ressurs- og sikkerhetspolitikk. Etterretningstjenestene benytter et bredt spekter av metoder for å innhente informasjon. I tillegg til åpne kilder omfatter metodene først og fremst bruk av personlige kontakter.

Etterretningstjenestenes interesse for den norske olje- og gassvirksomheten utgjør en særlig utfordring for Norge. Nordområdene generelt og energi og teknologiutvikling samt ressursproblemer spesielt, er i dag gjenstand for en betydelig og voksende internasjonal oppmerksomhet. Uavklarte spørsmål rundt forhold i nordområdene bidrar til å øke den generelle etterretningstrusselen mot både private og statlige aktører i Norge.

Etterretningstrusselen i Norge gjenspeiler i store trekk situasjonen hos øvrige allierte land, med hensyn til hvilke aktører som er aktive, deres aktivitetsnivå og hvilke mål de har for virksomheten. Representanter for norske private og statlige virksomheter må påregne å være etterretningsmål også når de oppholder seg i utlandet.

Trusler mot myndighetspersoner

Norske myndighetspersoner er utsatt for trusler og sjikanerende atferd av ulik karakter. Svært få trusselutøvere har så langt forsøkt å gjennomføre truslene, men trusselbildet er uforutsigbart. Mange trusler fremsettes anonymt, og det kan ofte være vanskelig å identifisere det reelle motivet for truslene. Mange trusselaktører har i tillegg alvorlige psykiske lidelser som kan gjøre det vanskelig å forutse deres evne og vilje til å gjennomføre truslene. Endringer i sykdomsbildet, avbrutt medisinerings eller rusmisbruk kan gjøre situasjonen ekstra uforutsigbar.

En rekke regjeringsmedlemmer og stortingsrepresentanter mottar ulike trusler og støtende henvendelser som følge av sitt politiske engasjement. Spesielt er myndighetspersoner som er engasjert i politiske saker med høyt konfliktnivå, sterke meningsutvekslinger og bred mediedekning utsatt for trusler. I løpet av det siste året er det fremsatt trusler og sjikanerende

henvendelser, med utgangspunkt i politikeres engasjement innenfor blant annet skatte- og avgiftspolitikken, samferdselspolitikken samt helse- og sosialpolitikken. PST ser med spesiell bekymring på en gruppe aktører som fremsetter trusler i forbindelse med politiske eller forvaltningsmessige vedtak i enkeltsaker. Dette gjelder særlig saker knyttet til asyl- og innvandringspolitikken, der traumatiserte asylsøkere med psykiske lidelser som får avslag på søknaden, i påvente av utvisning kan utgjøre en potensiell trussel for myndighetspersoner i Norge.

Det er ingen indikasjoner på at det generelle trusselbildet rundt norske myndighetspersoner vil endres vesentlig i tiden fremover. Der er imidlertid usikkerhet knyttet til trusselbildet rundt enkelte myndighetspersoner, og nye trusler kan oppstå uten forvarsel. I tillegg må forebyggende virksomhet ta høyde for at personer, som ønsker å ramme myndighetspersoner, ikke nødvendigvis tilkjenne gir sin intensjon før de handler, og således kan de være ukjente både for politiet og PST.

Masseødeleggelsesvåpen

På lik linje med øvrige land i Europa er norske bedrifter og forskningsinstitusjoner mål for stater som ønsker å skaffe til veie produkter, teknologi og kunnskap til bruk i utvikling av kjernevåpen. Det er gjort forsøk på skjulte oppkjøp fra norske bedrifter til fordel for fremmede staters kjernevåpenprogram.

Enkelte ikke-statlige grupper har uttrykt ønske om å skaffe masseødeleggelsesmidler. Ikke-statlige aktører antas imidlertid å ha liten kapasitet til å gjennomføre massedrapsaksjoner med slike midler. Sannsynligvis har ingen ikke-statlige aktør i dag nødvendig kapasitet til å utvikle kjernevåpen. Det er imidlertid urovekkende at enkelte stater som har lyktes i å utvikle kjernevåpen, kan representere en potensiell kilde til spredning av slik kapasitet til ikke-statlige aktører.

De operative og tekniske forutsetningene for effektiv bruk av kjemiske og biologiske stridsmidler er vanskelige å oppfylle. Ikke-statlige aktører har imidlertid tilgang til både utgangsstoffer og teknologi for å fremstille enkle biologiske og kjemiske midler. En kan heller ikke utelukke faren for at ikke-statlige aktører kan benytte radiologiske kilder i terrorsammenheng.

